

Συμβούλιο της Επικρατείας: 2399/1994 (Τμ. Α')

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΛΖ' 1995, σ. 267

Περίληψη: Εργατικό ατύχημα είναι και το οφειλόμενο σε υπέρμετρη προσπάθεια του εργαζόμενου να ανταποκριθεί σε ασυνήθεις όρους εργασίας ή στο γεγονός ότι υποχρεώθηκε να εργαστεί επί ορισμένο χρόνο υπό εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες.

Οι διοικητικές υπηρεσίες του ΙΚΑ είναι αρμόδιες να διαπιστώσουν αν ο ασφαλισμένος υποχρεώθηκε να καταβάλει υπέρμετρη προσπάθεια για να ανταποκριθεί σε ασυνήθεις όρους εργασίας ή να εργαστεί επί ορισμένο χρόνο υπό εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες.

Τα υγειονομικά όργανα του ΙΚΑ αποφαίνονται περί του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των διαπιστωθεισών από τα διοικητικά όργανα εξαιρετικών συνθηκών εργασίας του ασφαλισμένου και της διαπιστωθείσης από αυτά παθήσεως ή του θανάτου του. Θάνατος ιατρού ΙΚΑ από οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. ΑΔ. ΦΑΡΜΑΚΗΣ

Εισηγητής: κ. ΔΙΟΝ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

Δικηγόρος: κ.Μιχ. Χατζηδάκης

Επειδή εκ του συνδυασμού των διατάξεων της παρ. 4 του αρθρ.8 και του αρθρ.34 του Α.Ν. 1846/1951 (Α 179) συνάγεται ότι εργατικόν ατύχημα, υπάρχει και εις περιπτώσεις, καθ' ας ο θάνατος ή η προς εργασίαν ανικανότης του ησφαλισμένου ή η επιφέρουσα τοιαύτην ανικανότητα επιδείνωσις προϋφισταμένης νόσου οφείλονται εις υπέρμετρον προσπάθειαν, την οποίαν κατέβαλεν εις δεδομένον χρόνον ο εργαζόμενος, δια να ανταποκριθεί εις ασυνήθεις όρους εργασίας ή εις το γεγονός ότι υπεχρεώθη ούτος να εργασθεί επί ορισμένον χρόνον υπό εξαιρετικώς δυσμενείς συνθήκας (πρβλ. ΣΤΕ 242, 490/1989, 1042, 2006/1988, κ.α.). Εξ άλλου κατά τας διατάξεις των άρθρων 6, 24 επ. και 29 του Καν.Ασφαλ.Αρμοδιότητος του ΙΚΑ (αποφ. Υπ. Εργασίας υπ'αριθμ. 57440/13.1.1938 φ. 33/7.2.1938 τ.Β'), ως αύται μεταγενεστέρως ετροποποιήθησαν, αι μεν διοικητικάί υπηρεσίαί του αναιρεσείοντος Ιδρύματος

είναι αρμόδια προς διαπίστωση, εις εκάστην συγκεκριμένην περίπτωσηιν, μετ' έρευναν και εκτίμισιν των συνθηκών εργασίας, εάν ο ησφαλισμένος υπεχρεώθη να καταβάλει υπέρμετρον προσπάθειαν δια να ανταποκριθεί εις ασυνήθεις όρους εργασίας ή να εργασθεί επί ορισμένον χρόνον υπό εξαιρετικώς δυσμενείς συνθήκας, τα δε υγειονομικά όργανα του ΙΚΑ, αι γνωματεύσεις των οποίων, εφ' όσον είναι ειδικώς ητιολογημένα, δεσμεύουν, ως προς τα ανήκοντα εις ταύτα θέματα τα αρμόδια ασφαλιστικά όργανα του αναιρεσειόντος Ιδρύματος και τα επιλαμβανόμενα προσφυγής τακτικά διοικητικά δικαστήρια, αποφαίνονται περί του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των ως άνω διαπιστωθεισών εξαιρετικών συνθηκών εργασίας του ησφαλισμένου και της διαπιστωθείσης υπό τούτων παθήσεώς του ή του επελθόντος θανάτου αυτού (πρβλ. ΣΤΕ 37/1986, 242/1989).

Επειδή εν προκειμένω δια της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως εγένοντο δεκτά τα εξής: Ο σύζυγος της αναιρεσιβλήτου, ιατρός παθολόγος υπηρετών εις το τμήμα συντάξεων του ΙΚΑ, υπέστη την 17.5.1983 και ώραν 23.50 οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου και απεβίωσεν εις ηλικίαν 50 ετών. Την 16.8.1983 υπέβαλεν αύτη προς το αναιρεσειών ίδρυμα δήλωσιν ατυχήματος και εδήλωσεν ότι "προ τριών ημερών (του θανάτου) ένοιωθε προκάρδια άλγη, τα οποία δεν ήλεγξε, ούτε του εγένετο καρδιογράφημα, ενώ εξακλουθούσε να δουλεύει με την ίδια καθημερινή ένταση και σε φοβερά ακατάλληλο χώρο. Μάρτυρες, παρόντες κατά την ώρα του ατυχήματος, η σύζυγός του και διάφοροι φίλοι του που συνέτρωγαν στο σπίτι του". Η πρωτοβάθμιος υγειονομική επιτροπή απεφάνθη, κατόπιν σχετικού ερωτήματος, με την υπ'αριθμ. 993/1984 γνωμάτευσίν της ότι "η πάθηση, έμφραγμα του μυοκαρδίου, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί τυπικώς μεν ατύχημα, αλλά οι δυσμενείς συνθήκες εργασίας και η υπερβολική κόπωση έδρασαν αναμφιβόλως ως εκλυτικό αίτιο για το θάνατό του". Ακολούθως ο Δ/ντής του ανωτέρω Υπ/τος εχαρακτήρισε, με την υπ'αριθμ. 5687/1984 απόφασίν του, την εν προκειμένω περίπτωσην ως οφειλόμενην εις κοινήν νόσον και όχι εις αιφνίδιον εξωτερικόν γεγονός, ένστασις δε κατ' αυτής απερρίφθη δια της υπ'αριθμ. 400/77/1985 αποφάσεως της ΤΔΕ του αυτού Υπ/τος με την ιδίαν αιτιολογίαν. Το επιληφθέν της υποθέσεως, κατόπιν προσφυγής της αναιρεσιβλήτου, Διοικ. Πρωτ. Αθηνών, αφού έλαβεν υπόψη του α) την ανωτέρω ητιολογημένην, ως την εχαρακτήρισεν, γνωμάτευσιν της

υγειονομικής επιτροπής, η οποία εθεώρησε το περιστατικόν τούτο ως απότοκον των δυσμενών συνθηκών εργασίας και υπερβολικής κοπώσεως, β) αναφοράν ιατρών συναδέλφων του θανόντος, κατά την οποίαν ούτος εξήταζε καθημερινώς πλήθος ασθενών εντός ανθυγιεινού χώρου, εργαζόμενος υπό ασυνήθεις όρους εργασίας και καταβάλλων υπέρμετρον προσπάθειαν προκειμένου να ανταποκριθεί εις τας ανάγκας του λειτουργήματός του, γ) την παντελή έλλειψιν εγγραφής εις το βιβλιάριον ασθενείας του θανόντος καρδιακής παθήσεως μέχρι της ημέρας του αιφνιδίου θανάτου του, πράγμα το οποίον ουδόλως αμφισβητείται, και δ) το γεγονός ότι ο θάνατος επήλθεν εις την οικίαν του κατά τη νύκτα, μετά δηλαδή την επίπονον εργασίαν της ημέρας, έκρινεν, εν όψει πάντων των ανωτέρω, ότι ο θάνατος του συζύγου της αναιρεσιβλήτου ωφείλετο εις εργατικόν ατύχημα και όχι εις κοινήν νόσον.

Επειδή ούτως έχουσα η προσβαλλομένη απόφασις παρίσταται νομίμως και επαρκώς ητιολογημένη, απορριπτομένου ως αβασίμου του περι του αντιθέτου προβαλλομένου λόγου αναιρέσεως. Καθ' ο δε μέρος δι' αυτού αμφισβητείται η ουσιαστική εκτίμησις του δικάσαντος δικαστηρίου, ερειδομένη επί της γνωματεύσεως της οικείας υγειονομικής επιτροπής περί του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των εξαιρετικώς δυσμενών συνθηκών εργασίας και του επελθόντος θανάτου του συζύγου της αναιρεσιβλήτου, μόνης αρμοδίας, κατά τα ήδη εκτεθέντα, να αποφαινείται δεσμευτικώς περί τοιούτων ζητημάτων, είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Σχετ. βλ. ΣΤΕ 743/94 ΕΔΚΑ 1994, σελ. 667, ΣΤΕ 901/93 ΕΔΚΑ 1994 σελ. 711, ΣΤΕ 4003/92 ΕΔΚΑ 1993, σελ. 244, ΣΤΕ 242/89 ΕΔΚΑ 1989, σελ. 405, ΣΤΕ 2006/88 ΕΔΚΑ 1988 σελ. 625, ΣΤΕ 3350/86 ΕΔΚΑ 1986 σελ. 738, ΣΤΕ 3261/85 ΕΔΚΑ 1985 σελ. 150 κ.α.